

Beretning fra den tilsynsførende på Henriette Hørlücks Skole og Odense International School, skolekode 461 042, for skoleåret 2017/18.

Af Ebbe Forsberg, certificeret tilsynsførende.

Tilsynet er gennemført iht. lov om frie grundskoler (jf. lovbekendtgørelse nr. 30. af 12. januar 2018), samt bekendtgørelse nr. 1653 af 19. december 2017 om valg og certificering af tilsynsførende ved frie grundskoler mv. og efter forudgående aftale med skolens leder om dets tilrettelæggelse.

Undertegnede har ved besøg den 5. og 6. marts samt 12. og 13. marts 2018 overværet undervisningen i følgende fag og emner:

Dansk: 1. klasse, Matematik: 3. klasse, 7. klasse, 9. klasse,
Science 1. klasse, 7/8. klasse, Engelsk: 9. klasse, Historie 8. klasse,
Billedkunst 5. klasse, Musik 3. klasse, (valgfag) 8. klasse,
Anskuelsestid: 1. klasse

Henriette Hørlücks Skole er grundlagt i 1870. Skolen ligger i centrum af Odense i smukke og særprægede gamle lokaler. 3 bygninger på Slotsvænget huser de yngste elever, Badstuen ved Vestre Stationsvej rummer Odense International School, og 7. - 10. klasses elever samt faglokaler i naturfagene findes i den nyerhvervede bygning på Slotsgade. Henriette Hørlücks Skole fik den 11. maj 2011 tilladelse til at oprette en engelsksproget afdeling, Odense International School, som har godt 130 elever af mange forskellige nationaliteter. I alt er der 600 elever og godt 60 lærere/pædagoger.

Skolens ledelse med skoleleder Henrik Jørgensen i spidsen er både veluddannet og særdeles kompetent. Lærerne har vidt forskellig baggrund og nationalitet, og selv om den overvejende del af lærerne har en dansk læreruddannelse og/eller en akademisk uddannelse, kommer en del lærere fra engelsk- eller fransksprogede lande. Fælles for dem alle er, at de er meget erfarne undervisere, hvilket både sprog- og naturfag har særlig gavn af. Musiklærere med konservatorieuddannelse og billedkunstlærere, der er udøvende kunstnere, er med til at give undervisningen en særlig kant. Flertallet af lærerne har været ansat i mange år.

De fem skolebygninger er med til at give Hørlücks Skole et særpræg, som adskiller den fra snart sagt alle andre skoler. Umiddelbart er det som at træde ind i et museum for gammelt legetøj og snurrepiberier, hvor man falder i staver over alle de genstande og kunstværker, der findes overalt. Der henvises til billederne på skolens hjemmeside.

Det er min klare opfattelse, at skolens indretning sætter et direkte aftryk på eleverne. I de yngste klasser er de omgivet af malerier, litografier, fotografier, tegninger, skulpturer, gamle brugsgenstande; kunst og kitsch i en finurlig blanding.

Der er stof nok til mange timers undren. Karakteristisk nok er alle genstande frit tilgængelige, men der er ikke noget der forsvinder eller bliver revet ned og går i stykker.

Hver skoledag indledes med morgensang og Fadervor. Der er den danske sangskat fra Højskolesangbogen, som eleverne lærer, og efter Fadervor er ordet frit til meddelelser og musikønsker. Hver fredag morgen kan enhver elev gå op til mikrofonen og fortælle, hvad vedkommende har på hjerte. På den måde lærer man at acceptere forskellighed og at respektere ligeværdighed, uanset alder eller interesser.

Et betydningsfuldt led i skabelsen af et fælles dannelsesprojekt er undervisningen i anskuelse/fortælling i 1. og 2. klasse. Her genfortæller skoleleder Henrik Jørgensen blandt andet Iliaden, Odysseen og de bedste historier fra den græske og nordiske mytologi. Jeg overværede en drabelig genfortælling af historien om Odin, der stjal Suttungs mjød. Odins bedrifter og handlekraft vakte stor begejstring hos eleverne i 1. klasse, som var lutter øren medens de tegnede guder og jætter.

På Henriette Hørlücks Skole har man valgt at koble undervisningen af elever med særlige udfordringer sammen med et generelt trivselsarbejde ud fra en vision om, at børnenes trivsel er fundamentet for udvikling og læring. Blandt andet for at modvirke mobning fokuserer skolen på at opbygge trygge og tillidsfulde klassemiljøer. Gennem skoleforløbet deltager alle elever i tre programmer. I indskolingen "Fri for mobberi" primært som klasselærerarbejde. I 1., 3. og 6. klasse gennemgår eleverne et såkaldt ART-forløb (aggression replacement training), hvor træning i sociale færdigheder kombineres med samarbejdsøvelser og trivselsaktiviteter. I 7. - 9. klasse arbejdes ud fra MOT-programmet. Det handler om mod til at leve, mod til at sige nej og mod til omsorg. Der er ansat en koordinator med en særlig uddannelse til at forestå og supervisere disse programmer. Knap 15 % af skolens elever modtager støtteundervisning eller særlig tilrettelagt undervisning i kortere eller længere perioder. Eleverne screenes bl.a. for dyslexi, og en såkaldt læse- og matematikklub for elever fra 1. - 3. klasse er åben 4 gange om ugen. Det samme gælder lektiecafeen, der primært er beregnet på elever fra mellemtrin og overbygning.

Jeg overværede undervisningen i dansk i begge 1. klasser. Timerne indledes i en rolig og meget tryk stemning med protokol og samtale om dagens program. I den ene klasse var temaet strukturen i det klassiske eventyr, og hele klassen deltog med liv og lyst. Det var tydeligt, at de allerede kendte de fleste eventyr, og de gjorde mange træffende iagttagelser. I den anden klasse øvede eleverne staveord. Undervisningen var meget afvekslende med oplæg fra læreren, løsning af opgaver i mindre grupper og ord- og stavelege kombineret med fysisk aktivitet. Eleverne var glade, nysgerrige og meget ivrige deltagere i aktiviteterne.

Matematikundervisningen blev fulgt på 3., 7. og 9. klassetrin. Karakteristisk for undervisningen er at lærerne er meget omhyggelige med at sikre, at alle eleverne deltager aktivt og forstår problemstillingerne. Undervisningen omhandlede klassiske matematiske temaer som funktioner, vinkler etc. Både metodisk og didaktisk fungerede timerne fint, og eleverne var gode til at stille spørgsmål om det, de ikke umiddelbart forstod.

Interessant og tankevækkende var det at overvære en time i P1 (svarende til bh.klasse) i den internationale afdeling. Her skulle eleverne lære om forskellige materialer, plastic, træ, metal, osv. Hver elev skulle føle på en genstand i en pose og derudfra bestemme, hvilket materiale den var lavet af. Af klassens 14 elever kunne 4 af dem hverken tale engelsk eller dansk, da de kom på skolen i august 2017. Som klasselærer i primary school står man overfor en enorm opgave: eleverne skal lære at arbejde sammen, lære engelsk, lære dansk, lære at læse og skrive, lære at lære. Også her er lærerne særdeles kompetente, rutinerede og meget omsorgsfulde, alt i alt yder de en imponerende indsats.

Endelig deltog jeg i en bred vifte af undervisning i udskolingen, både i den danske og den internationale afdeling. Bygningen i Slotsgade danner en fremragende ramme om de ældre elevers undervisning, og faglokalerne er udstyret meget fint. I English i S9 blev digtet "Digging" af Seamus Heaney gennemgået begavet og velstruktureret. Et flertal af lærerne i overbygningen er meget veluddannede og har kvalifikationer til at undervise på gymnasialt niveau, og det er en fornøjelse at overvære undervisningen.

I 2. klasse deltog jeg i opførelsen af en musical, der byggede på Odysseen. Det var et projekt, som klassen havde arbejdet på i ugevis, og det var spændende at se deres entusiasme og glæde ved at optræde. Billedkunst i 5. klasse var en af elevernes favoritter, her sad de rundt om bordet og talte lavmælt med hinanden, medens de tegnede logoer og symboler. Det var en kreativ pause fra læsefagene. I musik valgfag 8. klasse lærte eleverne samspil, og de øvede til en optræden ved forårskoncerten. P5/6 tog på besøg i Ungdomshuset i Nørregade, hvor der var faciliteter til at udstyre trøjer med logoer, som eleverne selv havde designet og printet. 8. klasse havde i faget historie tema om Odenses store industrivirksomheder, og her lavede eleverne oplæg om Odense Stålskibsværft, Albani, Sukker-fabrikkerne og betydningsfulde virksomheder fra den lokale erhvervshistorie.

Foruden at have fulgt undervisningen i 4 dage og overværet 14 lektioner har jeg holdt møde med skolens ledergruppe, enkelte lærere, special- og trivselskoordinatoren samt talt med en række elever om deres syn på skolen, lærerne og undervisningen. Alle elever giver udtryk for, at de er meget glade for skolen og lærerne, og at der er en imødekommende og tryk stemning i klasserne og pauserne.

Henriette Hørlücks Skole er optaget af at forberede eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre. Gennem en lang række aktiviteter i og på tværs af klasserne styrkes elevernes demokratiske dannelse og kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder, herunder ligestilling mellem kønnene. Elevrådet udgøres af en pige og en dreng fra hver af klasserne i 6. - 9. årgang, og dets opgave består blandt andet i at arrangere en fest for eleverne fra 0. - 5. årgang. Elevrådet beslutter, hvad overskuddet fra festen skal gå til.

Skolens resultater ved 9. klasses prøverne ligger flot over gennemsnittet, og alle elever er i ungdomsuddannelse efter afslutningen af grundskoleforløbet.

Afslutningsvis kan jeg bekræfte, at jeg har overværet undervisningen i et omfang, der er afstemt efter skolens størrelse, og inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan inddeles i. Endvidere har jeg drøftet indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurderet de anvendte undervisningsmaterialers faglige og pædagogiske kvalitet. Det er min vurdering, at elevernes standpunkt i dansk, engelsk og matematik er særdeles tilfredsstillende, og at skolens samlede undervisning ud fra en helhedsvurdering står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Jeg har også konstateret, at skolen jf. friskolelovens § 1, stk. 2 (formålsparagraffen) efter sit formål og hele sit virke forbereder eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre og udvikler og styrker elevernes demokratiske dannelse og kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder, herunder ligestilling mellem kønnene. Undervisningssproget er dansk bortset fra undervisningen i sprogfag samt på den internationale afdeling. Endelig har skolens ledelse over for mig bekræftet, at skolen ikke i indeværende regnskabsår har modtaget donationer.

Såvel Henriette Hørlücks Skole som Odense International School er særdeles veldrevne afdelinger med en både kompetent og meget ambitiøs ledelse. Skolen forener en klassisk dansk privatskoletradition med et internationalt og globalt perspektiv. Fundamentet er en humanistisk skoletradition, hvor kunst, fortællinger og demokratisk dannelse er i højsædet, men samtidig lærer eleverne at flyve med droner og færdes hjemmevant i robotvirksomheder. Det er en unik skole.

Virum, den 10. april 2018

Ebbe Forsberg

